

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 3

เนื้อหาประจำบท

ทรีแอดและคอร์ต

ความหมาย

คุณลักษณะของทรีแอด

ชนิดของทรีแอด

คุณภาพเสียงทรีแอด

การเรียกชื่อทรีแอด

คอร์ต

คอร์ตทบเจ็ด

สรุป

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อศึกษาจบบทที่ 3 แล้วนักศึกษาสามารถ

1. อธิบายโครงสร้างของคอร์ตชนิดต่าง ๆ ได้
2. อธิบายลักษณะของทรีแอดชนิดต่าง ๆ ได้
3. อธิบายคอร์ตพื้นฐานได้
4. เรียกชื่อทรีแอดชนิดต่าง ๆ ได้
5. อธิบายโครงสร้าง และลักษณะคอร์ตทบเจ็ดได้

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนประจำบท

1. บรรยาย และซักถาม พร้อมยกตัวอย่างประกอบการบรรยายโดยใช้ PowerPoint
2. ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
3. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาที่ได้ศึกษาค้นคว้า
4. ให้ผู้เรียนลองปฏิบัติกับเครื่องดนตรี
5. ผู้สอนตีตเปียนให้นักศึกษาตอบว่าเป็นคอร์ตชนิดใด
6. ผู้เรียนกับผู้สอนร่วมกันสรุปบทเรียน
7. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด
8. มอบหมายจัดทำรายงานเพิ่มเติม

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีดนตรีสากล 2
2. เครื่องฉายข้ามศีรษะพร้อมโน้ตบุ๊ก PowerPoint
3. หนังสือที่ค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับทฤษฎีแอดและคอร์ด
4. เครื่องดนตรี

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
3. สังเกตจากความสนใจ
4. สังเกตจากการสรุปทเรียน
5. ทำแบบฝึกหัดท้ายคาบเรียน
6. ทำแบบฝึกหัดในเอกสารประกอบการสอน
7. ประเมินจากการสอบระหว่างภาคและปลายภาค

บทที่ 3

ทริแอดและคอร์ด

บันไดเสียงเมเจอร์ (Diatonic Major Scale) และบันไดเสียงไมเนอร์ (Diatonic Minor Scale) เป็นพื้นฐานหนึ่งของการกำหนดรูปแบบขั้นคู่เสียงในดนตรีสากล ทำนอง (Melody) เป็นขั้นคู่เสียงที่เกิดจากเสียงตามกัน (Melodic Intervals) ส่วนคอร์ดนั้นเกิดขึ้นจากขั้นคู่เสียงที่เกิดเสียงพร้อมกันในแนวตั้ง (Harmonic Intervals) ซึ่งเป็นส่วนประกอบพื้นฐานของการประสานเสียงสำหรับทริแอด (Triad) ก็คือคอร์ด (Chord) ที่ประกอบด้วยโน้ต 3 เสียง โดยการนำเอาขั้นคู่เสียงที่เกิดเสียงพร้อมกันจำนวน 2 ขั้นคู่เสียงมาวางซ้อนกันในแนวตั้ง (Harmonic Intervals)

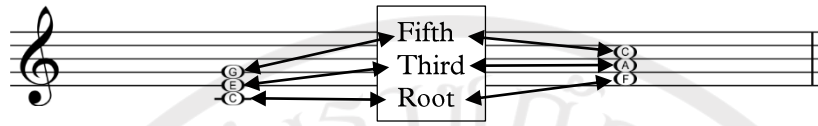
ความหมาย

สมนึก อุ่นแก้ว (2544 : 74) กล่าวว่าทริแอด (Triad) เป็นคอร์ดพื้นฐานที่ประกอบด้วยโน้ต 3 ตัว คือ โน้ตขั้นที่ 1 (Tonic) โน้ตขั้นที่ 3 (Third) และโน้ตขั้นที่ 5 (Fifth) ของบันไดเสียง ซึ่งสอดคล้องกับ ฌ็อง-ฌัก โสคัดยานูร์กซ์ (2538 : 127) ได้ให้ความหมายของ ทริแอด (Triad) คือ กลุ่มโน้ต 3 ตัวที่มีโครงสร้างแน่นอน Tri แปลว่า สาม ตัวเลข 3 นอกจากจะเกี่ยวข้องกับจำนวนของตัวโน้ตแล้วยังเป็นขั้นคู่เสียงที่สำคัญในการสร้างทริแอด เนื่องจากโครงสร้างของทริแอดเป็นการนำขั้นคู่ 3 จำนวน 2 คู่มาวางซ้อนกันในแนวตั้ง

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ทริแอด (Triad) คือ กลุ่มตัวโน้ต 3 ตัว ซึ่งเป็นโน้ตตัวที่ 1 3 และ 5 ของบันไดเสียง มาจับคู่กันเป็นขั้นคู่ 3 จำนวน 2 ขั้นคู่ โดยขั้นคู่ที่ 1 เกิดจากโน้ตตัวที่ 1 กับโน้ตตัวที่ 3 และขั้นคู่ที่ 2 คือ โน้ตตัวที่ 3 กับโน้ตตัวที่ 5 นำมาซ้อนกันแล้วเกิดเสียงพร้อมกัน เรียกว่า คอร์ด (Chord)

คุณลักษณะของทริแอด

ทริแอดประกอบด้วยกลุ่มโน้ต 3 เสียงที่มีระยะห่างเป็นขั้นคู่ 3 เรียกโน้ตตัวล่างสุดว่า โน้ตพื้นฐาน (Root) หรือโน้ตขั้นที่ 1 เรียกโน้ตตัวกลางว่า โน้ตขั้นที่ 3 (Third) เพราะห่างจากโน้ตตัวที่ 1 เป็นขั้นคู่ 3 และเรียกโน้ตตัวบนสุดว่า โน้ตขั้นที่ 5 (Fifth) เพราะห่างจากโน้ตตัวที่ 1 เป็นขั้นคู่ 5 ลักษณะทริแอดที่เรียงโน้ตเป็นลักษณะคู่ 3 และคู่ 5 เช่นนี้ เรียกว่า ทริแอดในรูปพื้นฐาน (Root Position) ดังภาพที่ 3.1 การนำคู่ 3 มาวางซ้อนกันเป็นเทคนิคที่เรียกว่า คู่สามเรียงซ้อน (Superimposed Thirds)

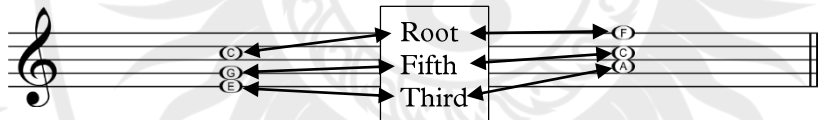
ภาพที่ 3.1 ทริแอดรูปพื้นฐาน

จากภาพที่ 3.1 พบว่า

1. ทริแอดรูปพื้นฐานประกอบด้วยโน้ต 3 ตัว ของบันไดเสียง C เมเจอร์
2. ทริแอดทางด้านซ้ายมือ Root คือ โน้ตตัว C ดังนั้น โน้ตตัวที่ 3 คือโน้ตตัว E และ โน้ตตัวที่ 5 คือโน้ตตัว G
3. ทริแอดทางด้านขวามือมี Root เป็นโน้ตตัว F ดังนั้น โน้ตตัวที่ 3 คือโน้ตตัว A และ โน้ตตัวที่ 5 คือโน้ตตัว C

ทริแอดในรูปพื้นฐานสามารถพลิกกลับได้อีก 2 ชั้น คือ

1. การพลิกกลับในชั้นที่หนึ่ง (First Inversion) คือ โน้ตพื้นฐาน (Root) ถูกเปลี่ยนตำแหน่งสูงขึ้นไป 1 ช่วงแปด (Octave) ทำให้โน้ตพื้นฐานย้ายตำแหน่งไปอยู่บนสุด ดังภาพที่ 3.2

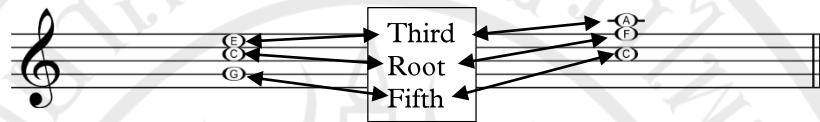

ภาพที่ 3.2 ทริแอดพลิกกลับในชั้นที่หนึ่ง

จากภาพที่ 3.2 พบว่า

1. จากภาพที่ 3.1 ทริแอดพลิกกลับในชั้นที่หนึ่ง ทางด้านซ้ายมือ โน้ตตัว C และ คอร์ด F ทางด้านขวามือ โน้ตตัว F ได้เปลี่ยนตำแหน่งสูงขึ้นไป 1 ช่วงคู่แปด
2. ทริแอดพลิกกลับในชั้นที่หนึ่ง ประกอบด้วยโน้ตชั้นคู่ 3 และโน้ตชั้นคู่ 6
3. เรียกโน้ตตัวล่างสุดว่าโน้ตตัวที่ 1 เรียกโน้ตตัวกลางว่าโน้ตตัวที่ 3 เพราะอยู่สูงกว่าโน้ตตัวที่ 1 เป็นชั้นคู่ 3 และเรียกโน้ตตัวบนสุดว่าโน้ตตัวที่ 6 เพราะอยู่สูงกว่าโน้ตตัวที่ 1 เป็นชั้นคู่ 6

2. การพลิกกลับชั้นที่สอง (Second Inversion) เป็นการพลิกกลับ 2 ครั้งของทริยแอดในรูปพื้นฐาน คือ โน้ตตัวที่ 1 และโน้ตตัวที่ 3 จะอยู่ในตำแหน่งสูงขึ้นไป 1 ช่วงคู่แปด โดยอยู่เหนือตำแหน่งโน้ตตัวที่ 5 ดังนั้น โน้ตตัวที่ 5 จึงเป็นโน้ตในตำแหน่งล่างสุดในการพลิกกลับในชั้นที่สอง ดังภาพที่ 3.3

ภาพที่ 3.3 ทริยแอดการพลิกกลับในชั้นที่สอง

จากภาพที่ 3.2 พบว่า

1. จากภาพที่ 3.2 คอร์ด C ทางด้านซ้ายมือ โน้ตตัว E และคอร์ด F ทางด้านขวามือ โน้ตตัว A ได้เปลี่ยนตำแหน่งสูงขึ้นไป 1 ช่วงคู่แปด
2. ทริยแอดพลิกกลับในชั้นที่ 2 ประกอบด้วยโน้ตชั้นคู่ 4 และโน้ตชั้นคู่ 6
3. เรียกโน้ตตัวล่างสุดว่าโน้ตตัวที่ 1 เรียกโน้ตตัวกลางว่าโน้ตตัวที่ 4 เพราะอยู่สูงกว่าโน้ตตัวที่ 1 เป็นชั้นคู่ 4 และเรียกโน้ตตัวบนสุดว่าโน้ตตัวที่ 6 เพราะอยู่สูงกว่าโน้ตตัวที่ 1 เป็นชั้นคู่ 6

การสร้างทริยแอดในชั้นต่าง ๆ ของบันไดเสียงเมเจอร์ เมื่อใช้โน้ตชั้นใดของบันไดเสียงเป็นโน้ตพื้นฐาน ให้นำโน้ตพื้นฐานเป็นตัวที่ 1 แล้วนำโน้ตตัวที่ 3 และตัวที่ 5 มาวางซ้อนกัน ถ้าใช้โน้ตตัวใดเป็นโน้ตพื้นฐานก็ให้เรียกชื่อทริยแอดตามชื่อโน้ตตามนั้น เช่น ทริยแอดในบันไดเสียง C Major ดังภาพที่ 3.4

The image displays four musical staves, each illustrating a triad on a C major scale. The notes are marked with red boxes and numbers 1, 3, and 5. The triads are: C Major Triad (C, E, G), D Minor Triad (D, F, A), E Minor Triad (E, G, B), and F Major Triad (F, A, C). Each triad is shown in its root position on a treble clef staff.

ภาพที่ 3.4 ทริยแอดบนบันไดเสียง C Major ในรูปพื้นฐาน

จากภาพที่ 3.4 พบว่า

1. C Major Triad ในรูปพื้นฐาน ในบันไดเสียง C เมเจอร์ ประกอบด้วยโน้ตในขั้นที่ 1(C) 3(E) และ 5(G) ของบันไดเสียง
2. D Minor Triad ในรูปพื้นฐาน ในบันไดเสียง C เมเจอร์ ประกอบด้วยโน้ตในขั้นที่ 1(D) 3(F) และ 5(A) ของบันไดเสียง
3. E Minor Triad ในรูปพื้นฐาน ในบันไดเสียง C เมเจอร์ ประกอบด้วยโน้ตในขั้นที่ 1(E) 3(G) และ 5(B) ของบันไดเสียง
4. F Major Triad ในรูปพื้นฐาน ในบันไดเสียง C เมเจอร์ ประกอบด้วยโน้ตในขั้นที่ 1(F) 3(A) และ 5(C) ของบันไดเสียง

ชนิดของทริยแอด

ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2542 : 129) กล่าวว่าทริยแอดมีอยู่ 4 ชนิด ได้แก่

1. ทริยแอดเมเจอร์ (Major Triad ใช้ตัวย่อ คือ M) ประกอบด้วยโน้ตขั้นคู่ 3 เมเจอร์ ระหว่างโน้ตตัวที่ 1 กับตัวที่ 3 โน้ตขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ระหว่างโน้ตตัวที่ 3 กับตัวที่ 5 และโน้ตขั้นคู่ 5 เพอร์เฟค ระหว่างโน้ตตัวที่ 1 กับตัวที่ 5 ดังภาพที่ 3.5

C Major Triad D Major Triad E Major Triad F Major Triad

ภาพที่ 3.5 ทริยแอดเมเจอร์ (Major Triad) ในรูปพื้นฐาน

2. ทริยแอดไมเนอร์ (Minor Triad ใช้ตัวย่อ คือ m) ประกอบด้วยโน้ตขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ระหว่างโน้ตตัวที่ 1 กับตัวที่ 3 โน้ตขั้นคู่ 3 เมเจอร์ระหว่างโน้ตตัวที่ 3 กับตัวที่ 5 และโน้ตขั้นคู่ 5 เพอร์เฟกต์ ระหว่างโน้ตตัวที่ 1 กับตัวที่ 5 ดังภาพที่ 3.6

C Minor Triad D Minor Triad E Minor Triad F Minor Triad

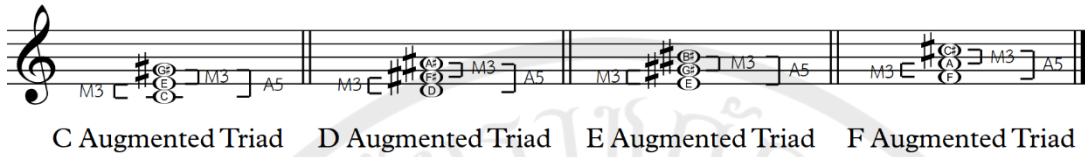
ภาพที่ 3.6 ทริยแอดไมเนอร์ (Minor Triad) ในรูปพื้นฐาน

3. ทริยแอดดิมินิชัน (Diminished Triad ใช้ตัวย่อ คือ d) ประกอบด้วยโน้ตขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ระหว่างโน้ตตัวที่ 1 กับตัวที่ 3 โน้ตขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ระหว่างโน้ตตัวที่ 3 กับตัวที่ 5 และโน้ตขั้นคู่ 5 ดิมินิชัน ระหว่างโน้ตตัวที่ 1 กับตัวที่ 5 ดังภาพที่ 3.7

C Diminished Triad D Diminished Triad E Diminished Triad F Diminished Triad

ภาพที่ 3.7 ทริยแอดดิมินิชัน (Diminished Triad) ในรูปพื้นฐาน

4. ทริยแอดอ็อกเมนเต็ด (Augmented Triad ใช้ตัวย่อ คือ A) ประกอบด้วยโน้ตขั้นคู่ 3 เมเจอร์ระหว่างโน้ตตัวที่ 1 กับตัวที่ 3 โน้ตขั้นคู่ 3 เมเจอร์ระหว่างโน้ตตัวที่ 3 กับตัวที่ 5 และโน้ตขั้นคู่ 5 อ็อกเมนเต็ด ระหว่างโน้ตตัวที่ 1 กับตัวที่ 5 ดังภาพที่ 3.8

ภาพที่ 3.8 ทริยแอดอ็อกเมนเต็ด (Augmented Triad) ในรูปพื้นต้น

คุณภาพเสียงทริยแอด

ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2542 : 130) ได้กล่าวถึงคุณภาพเสียงของทริยแอดชนิดต่าง ๆ ว่ามีความแตกต่างกัน เพราะชั้นคู่เสียงที่นำมาประกอบกันเป็นทริยแอดมีความหลากหลาย การผสมเสียงระหว่างชั้นคู่เสียงชนิดต่าง ๆ ของโน้ต 3 ตัวที่ประกอบเป็นทริยแอดทำให้ทริยแอดในแต่ละชนิดมีความโดดเด่นเฉพาะตัว โดยแบ่งคุณลักษณะคุณภาพเสียงของทริยแอดเป็น 2 ชนิด คือ

1. เสียงกลมกล่อม ทริยแอดที่จัดให้อยู่ในประเภทเสียงกลมกล่อม ได้แก่ ทริยแอดเมเจอร์ และทริยแอดไมเนอร์ เพราะว่าชั้นคู่เสียงทั้ง 2 ชั้นคู่เสียงที่มาประกอบกันเป็นทริยแอดเป็นชั้นคู่เสียงที่กลมกล่อม

1.1 ทริยแอดเมเจอร์ในรูปพื้นต้นประกอบด้วยชั้นคู่เสียง 3 ชั้นคู่เสียง คือ

1.1.1 ชั้นคู่ 3 เมเจอร์ คือ โน้ตตัวที่ 1 กับ 3

1.1.2 ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ คือ โน้ตตัวที่ 3 กับ 5

1.1.3 ชั้นคู่ 5 เพอร์เฟค คือ โน้ตตัวที่ 1 กับ 5

1.2 ทริยแอดไมเนอร์ในรูปพื้นต้นประกอบด้วยชั้นคู่เสียง 3 ชั้นคู่เสียง คือ

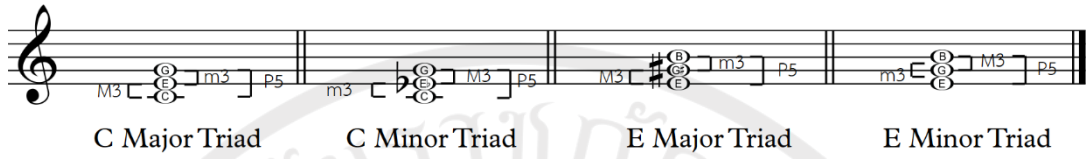
1.2.1 ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ คือ โน้ตตัวที่ 1 กับ 3

1.2.2 ชั้นคู่ 3 เมเจอร์ คือ โน้ตตัวที่ 3 กับ 5

1.2.3 ชั้นคู่ 5 เพอร์เฟค คือ โน้ตตัวที่ 1 กับ 5

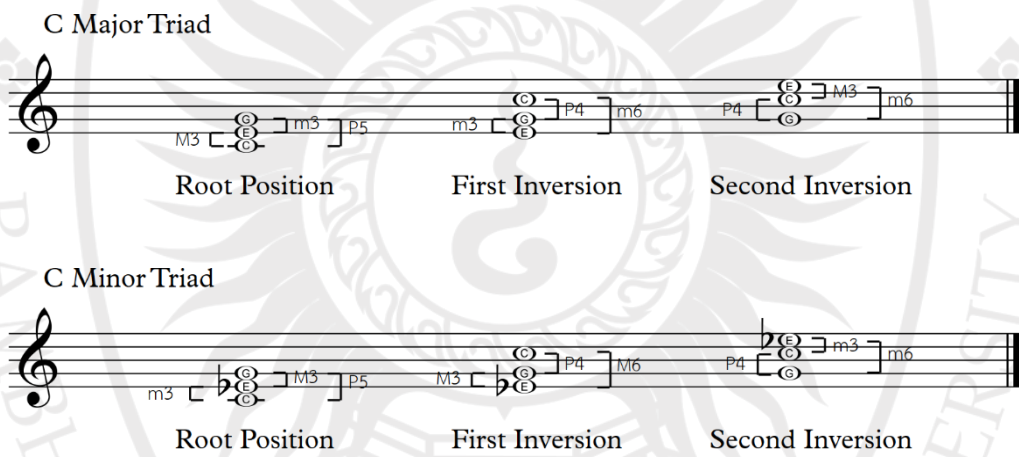
สรุปได้ว่าทริยแอดประเภทเสียงกลมกล่อมประกอบด้วยชั้นคู่เสียง ดังนี้

ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ชั้นคู่ 3 เมเจอร์ และชั้นคู่ 5 เพอร์เฟค ถึงแม้ว่าทั้ง 2 ทริยจะให้เสียงกลมกล่อมเหมือนกันแต่เมื่อฟังโดยรวมแล้วจะให้ความรู้สึกต่างกัน คือ เสียงของทริยแอดเมเจอร์จะให้เสียงที่กว้างมากกว่าทริยแอดไมเนอร์ ทั้งนี้ก็เพราะว่าชั้นคู่เสียงล่างของทริยแอดเมเจอร์เป็นชั้นคู่ 3 เมเจอร์ ซึ่งให้เสียงที่ฟังแล้วเปิดกว้างกว่าชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ดังภาพที่ 3.9

ภาพที่ 3.9 ทริยแอดเมเจอร์ และทริยแอดไมเนอร์ในรูปแบบพื้นฐาน

ทริยแอดเมเจอร์และทริยแอดไมเนอร์เมื่ออยู่ในรูปพลิกกลับก็ยังคงให้เสียงกลมกล่อม เพราะว่าเมื่อพลิกกลับแล้วชั้นคู่เสียงก็เป็นชั้นคู่เสียงกลมกล่อมทั้งสิ้น เช่น ชั้นคู่ 4 เพอร์เฟค ชั้นคู่ 6 ไมเนอร์ และชั้นคู่ 6 เมเจอร์ เมื่อฟังเสียงทริยแอดทั้ง 2 ชนิด พบว่าทริยแอดในรูปแบบพื้นฐานให้เสียงหนักแน่นกว่าทริยแอดในรูปแบบพลิกกลับ เมื่อนำไปใช้ในการเรียบเรียงเสียงประสานต้องคำนึงถึงเหตุผลนี้ด้วย ดังภาพที่ 3.10

ภาพที่ 3.10 ทริยแอดเมเจอร์ และทริยแอดไมเนอร์ในรูปแบบการพลิกกลับ

2. เสียงกระด้าง ทริยแอดที่จัดให้อยู่ในประเภทเสียงกระด้าง ได้แก่ ทริยแอดดิมินิชั่มและทริยแอดอ็อกเมนเต็ด

2.1 ทริยแอดดิมินิชั่มในรูปแบบพื้นฐานประกอบด้วยชั้นคู่เสียง 3 ชั้นคู่เสียง คือ

2.1.1 ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ คือ โน้ตตัวที่ 1 กับ 3

2.1.2 ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ คือ โน้ตตัวที่ 3 กับ 5

2.1.3 ชั้นคู่ 5 ดิมินิชั่ม คือ โน้ตตัวที่ 1 กับ 5

2.2 ทริยแอดอ็อกเมนเต็ดในรูปพื้นฐานประกอบด้วยชั้นคู่เสียง 3 ชั้นคู่เสียง คือ

2.2.1 ชั้นคู่ 3 เมเจอร์ คือ โน้ตตัวที่ 1 กับ 3

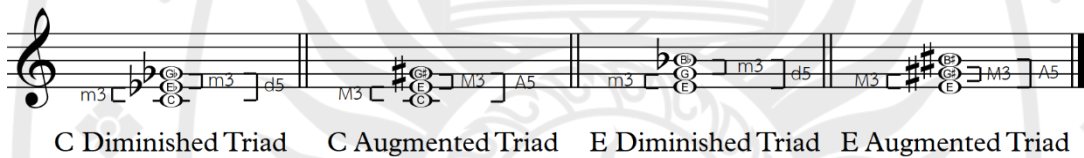
2.2.2 ชั้นคู่ 3 เมเจอร์ คือ โน้ตตัวที่ 3 กับ 5

2.2.3 ชั้นคู่ 5 อ็อกเมนเต็ด คือ โน้ตตัวที่ 1 กับ 5

สรุปได้ว่าทริยแอดประเภทเสียงกระด้างประกอบด้วยชั้นคู่ ดังนี้

1. ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ 2 ชั้นคู่เสียง และชั้นคู่ 5 ดิมินิซัน
2. ชั้นคู่ 3 เมเจอร์ 2 ชั้นคู่เสียงและชั้นคู่ 5 อ็อกเมนเต็ด

ชั้นคู่เสียง 5 ดิมินิซันและคู่ 5 อ็อกเมนเต็ดที่เกิดขึ้นในทริยแอดดิมินิซัน และทริยแอดอ็อกเมนเต็ด เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เสียงโดยรวมของทริยแอดทั้งสองชนิดเป็นทริยแอดประเภทเสียงกระด้าง ดังภาพที่ 3.11

ภาพที่ 3.11 ทริยแอดแอดดิมินิซัน และทริยแอดอ็อกเมนเต็ดในรูปพื้นฐาน

ทริยแอดดิมินิซันเมื่ออยู่ในรูปพลิกกลับก็ยังคงเป็นทริยแอดที่ให้เสียงกระด้าง เพราะฉะนั้นชั้นคู่เสียงที่ประกอบกันเป็นทริยแอดดิมินิซันในรูปพื้นฐาน คือ ชั้นคู่ 3 ไมเนอร์ จำนวน 2 ชั้นคู่ และชั้นคู่ 5 ดิมินิซัน จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมทริยแอดดิมินิซันเมื่ออยู่ในรูปพลิกกลับยังคงเป็นทริยแอดที่ให้เสียงกระด้าง

ทริยแอดอ็อกเมนเต็ดเมื่ออยู่ในรูปพลิกกลับก็ยังคงเป็นทริยแอดที่ให้เสียงกระด้าง เพราะฉะนั้นชั้นคู่ที่ประกอบกันเป็นทริยแอดอ็อกเมนเต็ดในรูปพื้นฐาน คือ ชั้นคู่ 3 เมเจอร์ จำนวน 2 ชั้นคู่ และชั้นคู่ 5 อ็อกเมนเต็ด จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมทริยแอดอ็อกเมนเต็ดเมื่ออยู่ในรูปพลิกกลับก็ยังคงเป็นทริยแอดที่ให้เสียงกระด้าง

ในทางทฤษฎีทั้งสองชั้นคู่เสียงนี้เป็นชั้นคู่เสียงกระด้างที่ต้องได้รับการเคล่าไปสู่ชั้นคู่เสียงกลมกล่อม ดังนั้นชั้นคู่ 5 ดิมินิซัน และชั้นคู่ 5 อ็อกเมนเต็ด ที่เกิดขึ้นในทริยแอดดิมินิซัน และทริยแอดอ็อกเมนเต็ดนั้น จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เสียงของทริยแอดดิมินิซัน และทริยแอดอ็อกเมนเต็ดกลายเป็นทริยแอดประเภทเสียงกระด้าง ดังภาพที่ 3.12

C Diminished Triad

Root Position First Inversion Second Inversion

C Diminished Triad

Root Position First Inversion Second Inversion

ภาพที่ 3.12 ทริยแอดคิมีนิช และทริยแอดอ็อกเมนเต็ดในรูปการพลิกกลับ

การเรียกชื่อทริยแอด

ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2542 : 132) กล่าวว่าโน้ตพื้นฐานของทริยแอดหรือโน้ตตัวที่ 1 ของทริยแอดในรูปพื้นฐานจะเป็นชื่อของทริยแอดเสมอ สรุปได้ว่าทริยแอดในรูปพื้นฐานสามารถใช้โน้ตตัวที่ 1 หรือ โทนิค เป็นชื่อทริยแอดได้เลย เช่น ทริยแอดเมเจอร์ ในรูปพื้นฐานที่มี G เป็นโน้ตพื้นฐาน สามารถเรียกว่าทริยแอด G เมเจอร์ ทริยแอดไมเนอร์ในรูปพื้นฐานที่มี E เป็นโน้ตพื้นฐาน เรียกว่าทริยแอด E ไมเนอร์ ทริยแอดคิมีนิชในรูปพื้นฐานที่มี A เป็นโน้ตพื้นฐาน สามารถ เรียกว่าทริยแอด A แอดคิมีนิช และทริยแอดอ็อกเมนเต็ดในรูปพื้นฐานที่มี F เป็นโน้ตพื้นฐาน เรียกว่าทริยแอด F อ็อกเมนเต็ด ดังภาพที่ 3.13 ในการใช้ตัวย่อของชื่อทริยแอดยังนิยมใช้ M และ m แทนทริยแอดเมเจอร์และไมเนอร์แต่สำหรับคิมีนิช และอ็อกเมนเต็ดนิยมใช้สัญลักษณ์ $^{\circ}$ แทนทริยแอดคิมีนิช และสัญลักษณ์แทนทริยแอดอ็อกเมนเต็ด เช่น F^{+} หมายถึง F อ็อกเมนเต็ด ส่วนทริยแอดเมเจอร์ที่ใช้ตัวย่อ M อาจจะไม่ใช้ก็ได้ ละในฐานะที่เข้าใจ เช่น G จะหมายถึงทริยแอด G เมเจอร์ (GM) เป็นต้น ดังภาพที่ 3.13

G Em A $^{\circ}$ F $^{+}$

GM Adim Faug

ภาพที่ 3.13 การเรียกชื่อทริยแอดในรูปพื้นฐาน ตามคุณภาพเสียงชนิดต่าง ๆ

เมื่อเจอกับทริยแอดในรูปพลิกกลับ ต้องหาโน้ตพื้นต้นจากทริยแอดในรูปพลิกกลับให้ได้เสียก่อน จึงจะได้ชื่อที่ถูกต้องของทริยแอด แล้วค่อยหารูปของทริยแอด และในกรณีที่โน้ตทั้ง 3 ตัวอยู่กระจัดกระจายเกิน 1 ช่วงคู่แปด ให้จัดการให้กลุ่มโน้ตอยู่ในช่วงคู่แปดเสียก่อน โดยให้โน้ตตัวล่างสุดให้อยู่ในตำแหน่งล่างสุดเช่นเดิม (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2542 : 132) ดังภาพที่ 3.14

ภาพที่ 3.14 การหาชื่อทริยแอดที่โน้ตทั้ง 3 ตัวอยู่กระจัดกระจายเกิน 1 ช่วงคู่แปด

ทริยแอด คือกลุ่มโน้ต 3 ตัวที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการประสานเสียง เมื่อโน้ตทั้ง 3 ตัวสร้างขึ้นได้ด้วยการนำโน้ตมาซ้อนกันในแนวตั้งเป็นขั้นคู่ 3 โน้ตตัวใดก็ได้จำนวน 2 ครั้ง โดยเรียกโน้ตตำแหน่งล่างสุดว่าโน้ตฐาน (Root) โน้ตขั้นคู่ 3 และโน้ตขั้นคู่ 5 แล้วได้นำมาบรรเลงหรือร้องออกเสียงมาพร้อมกันทำให้เกิดสีสันให้กับบทเพลง ความหลากหลายของคุณภาพเสียงของทริยแอดชนิดต่าง ๆ บนบันไดเสียงไดอาโทนิค (Diatonic) ได้แก่

1. ทริยแอดเมเจอร์ ประกอบด้วยโน้ตฐานล่าง ขั้นคู่ 3 เมเจอร์ และขั้นคู่ 3 ไมเนอร์
2. ทริยแอดไมเนอร์ ประกอบด้วยโน้ตฐานล่าง ขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ และขั้นคู่ 3 เมเจอร์
3. ทริยแอดดิมินิช ประกอบด้วยโน้ตฐานล่าง ขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ และขั้นคู่ 3 ไมเนอร์
4. ทริยแอดอ็อกเมนเต็ด ประกอบด้วยโน้ตฐานล่าง ขั้นคู่ 3 เมเจอร์ และขั้นคู่ 3 เมเจอร์

การประสานเสียงต้องอาศัยทริยแอดไปใช้เพื่อความสมบูรณ์ของบทเพลงยิ่งขึ้น ต่อจากนี้ไปทริยแอดจะเรียกว่า คอร์ด (Chord)

คอร์ด

คอร์ด (Chord) หมายถึง กลุ่มของตัวโน้ต 3 – 4 ตัวที่ประกอบกันเป็นเสียงประสาน (Harmony) และมีความชัดเจนในจุดที่มีการใช้คอร์ด เพราะอันที่จริงแล้วคอร์ดก็คือทริยแอดซึ่งคำทั้งสองคำนี้ใช้ร่วมกันได้ คอร์ดมี 4 ชนิด คือ 1. คอร์ดเมเจอร์ 2. คอร์ดไมเนอร์ 3. คอร์ดดิมินิช และ 4. คอร์ดอ็อกเมนเต็ด ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าทริยแอดแต่ละชนิดประกอบไปด้วยตัวโน้ต 3 ตัว

และมีความพิเศษในแต่ละชนิด แต่คอร์ดนั้นมีการนำไปขยายต่อที่ซับซ้อนมากขึ้นนอกเหนือทริยแอดที่เป็นพื้นฐานของคอร์ด (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2538 : 136)

1. คอร์ดพื้นฐานเป็นคอร์ดที่สร้างอยู่ในบันไดเสียง โดยใช้โน้ตขั้นที่ 1 3 และ 5 จากโน้ตรากโน้ตทุกตัวที่ประกอบกันเป็นโน้ตพื้นฐานต้องมาจากบันไดเสียงเดียวกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับบันไดเสียงนั้น ๆ คือ ถ้ากุญแจเสียงเป็นเมเจอร์ก็ต้องใช้บันไดเสียงเมเจอร์ ส่วนกุญแจเสียงไมเนอร์ต้องใช้บันไดเสียงแบบฮาร์โมนิกไมเนอร์ เพราะกุญแจเสียงกับคอร์ดมีความข้องเกี่ยวกับเสียงประสาน คอร์ดที่สร้างจากโน้ตขั้นที่ 1 3 และ 5 ของกุญแจเสียง และบันไดเสียงชนิดเดียวกันถือว่าเป็นคอร์ดพื้นฐาน (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2538 : 136) ดังภาพที่ 3.15 และภาพที่ 3.16

2. หน้าที่ของคอร์ด คือ สามารถบอกได้ว่า คอร์ดที่นำมาเป็นคอร์ดที่เท่าใดของบันไดเสียงหลักโดยการพิจารณาจากโน้ตตัวล่างสุดของคอร์ดในรูปพื้นฐาน คือ

2.1 กุญแจเสียงทางเมเจอร์

2.1.1 คอร์ดหนึ่ง (I) ประกอบด้วยโน้ตตัว C E G ของบันไดเสียง

2.1.2 คอร์ดสอง (II) ประกอบด้วยโน้ตตัว D F A ของบันไดเสียง

2.1.3 คอร์ดสอง (III) ประกอบด้วยโน้ตตัว E G B ของบันไดเสียง

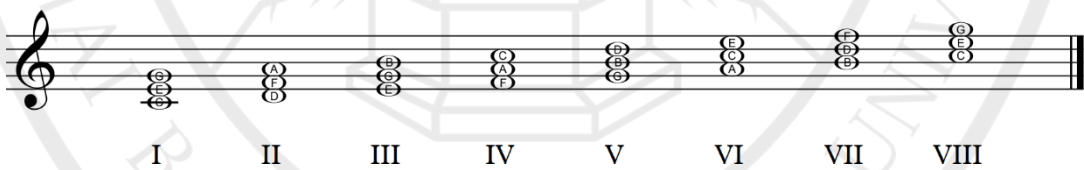
2.1.4 คอร์ดสอง (IV) ประกอบด้วยโน้ตตัว F A C ของบันไดเสียง

2.1.5 คอร์ดสอง (V) ประกอบด้วยโน้ตตัว G B D ของบันไดเสียง

2.1.6 คอร์ดสอง (VI) ประกอบด้วยโน้ตตัว A C E ของบันไดเสียง

2.1.7 คอร์ดสอง (VII) ประกอบด้วยโน้ตตัว B D F ของบันไดเสียง

2.1.8 คอร์ดสอง (VIII) ประกอบด้วยโน้ตตัว C E G ของบันไดเสียง

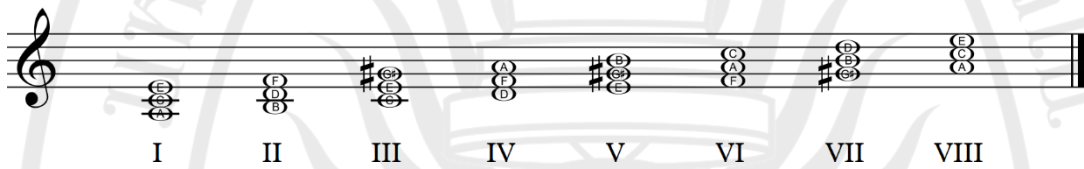

ภาพที่ 3.15 คอร์ดพื้นฐานในรูปพื้นฐาน

ที่มา (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2542 : 136)

2.2 กุญแจเสียงทางไมเนอร์ให้คิดจากบันไดเสียงแบบฮาร์โมนิก (โน้ตในขั้นที่ 7 ต้องยกให้สูงขึ้นครึ่งเสียง) ในที่นี้จะยกตัวอย่างเป็นบันไดเสียง A Harmonic Minor

- 2.2.1 คอร์ดหนึ่ง (I) ประกอบด้วยโน้ตตัว A C E ของ A Minor Scale
 2.2.2 คอร์ดสอง (II) ประกอบด้วยโน้ตตัว B D F ของ A Minor Scale
 2.2.3 คอร์ดสอง (III) ประกอบด้วยโน้ตตัว C E G[#] ของ A Minor Scale
 2.2.4 คอร์ดสอง (IV) ประกอบด้วยโน้ตตัว D F A ของ A Minor Scale
 2.2.5 คอร์ดสอง (V) ประกอบด้วยโน้ตตัว E G[#] B ของ A Minor Scale
 2.2.6 คอร์ดสอง (VI) ประกอบด้วยโน้ตตัว F A C ของ A Minor Scale
 2.2.7 คอร์ดสอง (VII) ประกอบด้วยโน้ตตัว G[#] B D ของ A Minor Scale
 2.2.8 คอร์ดสอง (VIII) ประกอบด้วยโน้ตตัว A C E ของ A Minor Scale

ภาพที่ 3.16 คอร์ดพื้นฐานในรูปแบบพื้นฐานในบันไดเสียง A Harmonic Minor
 ที่มา (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2542 : 137)

3. เลขโรมัน (Roman Numerals) ถูกนำมาใช้เขียนกำกับคอร์ดเพื่อบอกหน้าที่ของคอร์ด เพื่อว่ามีคอร์ดใดบ้างในบันไดเสียงเป็นคอร์ดเมเจอร์ คอร์ดไมเนอร์ คอร์ดดิมินิชชั่น คอร์ดอ็อกเมนเต็ด โดยมีหลักดังนี้ คอร์ดเมเจอร์ใช้เลขโรมันใหญ่ คอร์ดไมเนอร์ใช้เลขโรมันเล็ก คอร์ด ดิมิชชั่นใช้เลขโรมันเล็กกับ ° คอร์ดอ็อกเมนเต็ด ใช้เลขโรมันเล็กกับ + ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 เลขโรมันกับคอร์ดชนิดต่าง ๆ

ชนิดคอร์ด	ชนิดเลขโรมัน	1	2	3	4	5	6	7	8
เมเจอร์	เลขโรมันใหญ่	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
ไมเนอร์	เลขโรมันเล็ก	i	ii	iii	iv	v	vi	vii	viii
ดิมิชชั่น	เลขโรมันเล็กกับ °	i°	ii°	iii°	iv°	v°	vi°	vii°	viii°
อ็อกเมนเต็ด	เลขโรมันเล็กกับ +	I+	II+	III+	IV+	V+	VI+	VII+	VIII+

แต่ถ้าในกรณีที่ไม่ต้องการบ่งบอกชนิดของคอร์ดสามารถใช้เลขโรมันใหญ่ทั้งหมดได้
ดังภาพที่ 3.17 และภาพที่ 3.18

A musical staff in treble clef showing the C Major scale. Above the staff are the chord symbols: C, Dm, Em, F, G, Am, B°, and C. Below the staff are the corresponding Roman numerals: I, ii, iii, IV, V, vi, vii°, and VIII. Each chord is represented by a chord symbol above the staff and a chord diagram below the staff.

ภาพที่ 3.17 เลขโรมันกับตำแหน่งคอร์ดต่าง ๆ บนบันไดเสียง C Major
ที่มา (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2542 : 137)

จากภาพที่ 3.17 พบว่า บนบันไดเสียงเมเจอร์ประกอบด้วยคอร์ด 3 ชนิด คือ

1. คอร์ดเมเจอร์ในชั้นที่ 1(I) 4(IV) 5(V) และ 8(VIII)
2. คอร์ดไมเจอร์ในชั้นที่ 2(ii) 3(iii) และ 6(vi)
3. คอร์ดดิมินิชนในชั้นที่ 7(vii)

Kostka and Payne (2008) กล่าวว่าในบันไดเสียงเมเจอร์ในชั้นที่ 1,4,5 (I,IV,V) จะเป็นคอร์ดเมเจอร์ ในชั้นที่ 2,3,6 (ii,iii,vi) จะเป็นคอร์ดไมเนอร์ และในชั้นที่ 7 (vii°) มีคอร์ดสามชนิด คือ เมเจอร์ ไมเนอร์ และดิมินิชน

A musical staff in treble clef showing the A Harmonic Minor scale. Above the staff are the chord symbols: Am, B°, C+, Dm, E, F, G#°, and Am. Below the staff are the corresponding Roman numerals: i, ii°, III+, iv, V, VI, vii°, and viii. Each chord is represented by a chord symbol above the staff and a chord diagram below the staff.

ภาพที่ 3.18 เลขโรมันกับตำแหน่งคอร์ดต่าง ๆ บนบันไดเสียง A Harmonic Minor
ที่มา (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2542 : 138)

จากภาพที่ 3.18 พบว่า บนบันไดเสียงฮาร์โมนิคไมเนอร์ประกอบด้วยคอร์ด 4 ชนิด คือ

1. คอร์ดเมเจอร์ในชั้นที่ 5(V) และ 6(VI)
2. คอร์ดเมเจอร์ในชั้นที่ 1(i) 4(iv) และ 8(viii)

3. คอร์ดดิมินิชนันในชั้นที่ 2(ii^o) และ 7(vii^o)

4. คอร์ดอ็อกเมนเต็ดในชั้นที่ 3(III⁺)

จากภาพที่ 3.17 และภาพที่ 3.18 สรุปเป็นตารางเปรียบเทียบตำแหน่งชนิดคอร์ดพื้นฐาน
ในบันไดเสียงเมเจอร์และบันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตำแหน่งคอร์ดพื้นฐานในบันไดเสียงเมเจอร์ และบันไดเสียงฮาร์โมนิกไมเนอร์

บันไดเสียง	1	2	3	4	5	6	7	8
เมเจอร์	I	ii	iii	IV	V	vi	vii ^o	VIII
ไมเนอร์	i	ii ^o	III ⁺	iv	V	VI	vii ^o	viii

4. คอร์ดในรูปพื้นฐานสามารถทำให้อยู่ในรูปพลิกกลับได้เช่นกันเหมือนกับทริยแอด ถ้าคอร์ดประกอบด้วยโน้ต 3 ตัวเหมือนกับทริยแอดก็พลิกกลับได้ 2 ครั้ง ในแต่ละรูปของการพลิกกลับจะใช้สัญลักษณ์เป็นตัวเลข 1 3 และ 5 กำกับ

4.1 คอร์ดในรูปพื้นฐานประกอบด้วยชั้นคู่ที่ 1 3 และ 5 กำกับโดยใช้โน้ตตัวล่างสุดเป็นหลัก แต่ถ้าคอร์ดใดไม่มีตัวเลขกำกับก็ละในฐานะที่เข้าใจว่าคอร์ดนั้นอยู่ในรูปพื้นฐาน เช่นคอร์ด I และ vi ดังภาพที่ 3.19

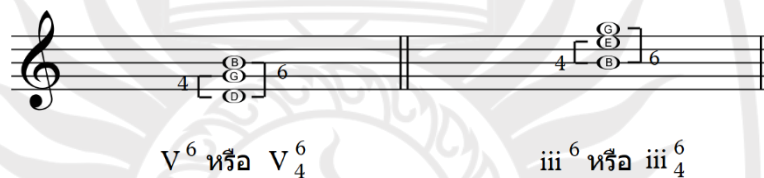
ภาพที่ 3.19 คอร์ดในรูปพื้นฐาน

4.2 คอร์ดในรูปพลิกกลับในชั้นที่หนึ่งจะใช้เลข 1 3 และ 6 กำกับ ซึ่งคอร์ดในรูปพลิกกลับในชั้นที่หนึ่งจะประกอบด้วยชั้นคู่ที่ 1 3 และ 6 โดยใช้โน้ตตัวล่างสุดเป็นหลัก ในคอร์ดการพลิกกลับชั้นที่หนึ่งนี้จะละตัวเลข 1 และ 3 และใช้ตัวเลข 6 กำกับเพียงตัวเดียว เช่นคอร์ด I⁶ และ iii⁶ ดังภาพที่ 3.20

ภาพที่ 3.20 คอร์ดในรูปพลิกกลับชั้นที่หนึ่ง

4.3 คอร์ดในรูปพลิกกลับในชั้นที่สองจะใช้เลข 1 4 และ 6 กำกับ ซึ่งคอร์ดในรูปพลิกกลับในชั้นที่สองจะประกอบด้วยชั้นคู่ที่ 1 4 และ 6 โดยใช้โน้ตตัวล่างสุดเป็นหลักในคอร์ด การพลิกกลับชั้นที่สองนี้จะละตัวเลข 1 ไว้ และใช้เลข 4 กับ 6 กำกับ เช่น คอร์ด V₄⁶ และ iii₄⁶

ภาพที่ 3.21 คอร์ดในรูปพลิกกลับชั้นที่สอง

คอร์ดทบเจ็ด

ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2542 : 141) กล่าวว่าวิธีการเรียงเรียงสร้างผลงานดนตรีทางด้านเสียงประสาน นอกจากการใช้คอร์ดในรูปพื้นฐานยังมีคอร์ดที่ซับซ้อนอีกซึ่งทำให้เกิดการสร้างสรรคกับผลงานทางด้านเสียงประสานได้ดียิ่งขึ้นจากคอร์ดพื้นฐาน 3 ตัวโน้ต ยังมีการเพิ่มจำนวนโน้ตให้มากขึ้น โดยวิธีการทบตัวโน้ตที่อยู่สูงกว่าโน้ตตัวบนหรือโน้ตตัวที่ 5 หรือเพิ่มคู่ 3 อีก 1 ชั้นคู่ เช่น การทบโน้ตตัวที่ 7 ก็เรียกว่า คอร์ดทบเจ็ด ในกรณีของคอร์ดทบในทางปฏิบัติมักจะมีโน้ตปรากฏไม่ครบทุกตัว แต่ต้องมีโน้ตตัวสุดท้ายหรือโน้ตตัวบนสุดของคอร์ดเพื่อแสดงความเป็นคอร์ดทบดังกล่าว เช่น คอร์ดทบเจ็ดก็ต้องมีโน้ตตัวที่ 7 ปรากฏอยู่ด้วยซึ่งโน้ตตัวอื่น ๆ ในคอร์ด (1 3 5) อาจตัดทิ้งได้บ้าง ยกเว้นโน้ตตัวที่ 1

1. ลักษณะคอร์ดทบเจ็ด คอร์ดทบเจ็ดประกอบด้วย คอร์ดพื้นฐานทบด้วยโน้ตตัวที่ 7 ของคอร์ด หรือคอร์ดพื้นฐานทุกคอร์ดทำให้เป็นคอร์ดทบเจ็ดได้ด้วยการเพิ่มโน้ตตัวที่ 7 จากคอร์ดพื้นฐานเข้าไป โดยโน้ตตัวที่ 7 จะมีระยะห่างจากโน้ตตัวล่างสุดของคอร์ดเป็นชั้นคู่ 7

(11 Semitone) หมายความว่าคอร์ดทบ 7 ประกอบไปด้วยโน้ตตัวที่ 1 3 5 และ 7 ในทางปฏิบัติ นิยมละตัวเลข 1 3 และ 5 คงเหลือแต่เลข 7 ดังนั้นคอร์ดทบเจ็ดในรูปคอร์ดพื้นฐานจะมีเพียงเลข 7 กำกับ ดังภาพที่ 3.22

Cmaj7 Dm7 Em7 Fmaj7 G7 Am7 B^o7 Cmaj7

I⁷ ii⁷ iii⁷ IV⁷ V⁷ vi⁷ vii^{o7} VIII⁷

ภาพที่ 3.22 คอร์ดทบเจ็ดในรูปพื้นฐานบนบันไดเสียง C Major
ที่มา (ณชชา โสคติยานุรักษ์, 2538 : 142)

จากภาพที่ 3.22 พบว่า พบคอร์ดทบเจ็ดบนบันไดเสียงเมเจอร์ 4 ชนิด คือ

1. คอร์ดทบเจ็ดเมเจอร์ (Major Seventh Chord) ได้แก่ คอร์ด I⁷ IV⁷ (VIII⁷)
2. คอร์ดทบเจ็ดไมเนอร์ (Minor Seventh Chord) ได้แก่ คอร์ด ii⁷ iii⁷ และ vi⁷
3. คอร์ดทบเจ็ดโดมิแนนท์ (Dominant Seventh Chord) ได้แก่ คอร์ด V⁷
4. คอร์ดทบเจ็ดกึ่งดิมินิช (Half - Diminished Seventh Chord) ได้แก่ คอร์ด vii^{o7}

2. ชนิดของคอร์ดทบเจ็ด เนื่องจากคอร์ดทบเจ็ดประกอบด้วยคอร์ดพื้นฐานและชั้นคู่ 7 ชนิดของคอร์ดจะขึ้นอยู่กับชนิดคอร์ดพื้นฐานและชนิดของชั้นคู่ 7 สรุปได้ว่า ในบันไดเสียงฮาร์โมนิคไมเนอร์ ดังภาพที่ 3.23

1. คอร์ด i⁷ ประกอบด้วยคอร์ด i ไมเนอร์และชั้นคู่ 7 เมเจอร์จากโน้ตพื้นฐาน
2. คอร์ด ii^{o7} ประกอบด้วยคอร์ด ii^o ดิมินิชและชั้นคู่ 7 ไมเนอร์จากโน้ตพื้นฐาน
3. คอร์ด III⁺⁷ ประกอบด้วยคอร์ด III⁺ อ็อกเมนเต็ดและชั้นคู่ 7 เมเจอร์จากโน้ตพื้นฐาน
4. คอร์ด iv⁷ ประกอบด้วยคอร์ด iv ไมเนอร์และชั้นคู่ 7 ไมเนอร์จากโน้ตพื้นฐาน
5. คอร์ด V⁷ ประกอบด้วยคอร์ด V เมเจอร์และชั้นคู่ 7 ไมเนอร์จากโน้ตพื้นฐาน
6. คอร์ด VI⁷ ประกอบด้วยคอร์ด VI เมเจอร์และชั้นคู่ 7 เมเจอร์จากโน้ตพื้นฐาน
7. คอร์ด vii^{o7} ประกอบด้วยคอร์ด vii^o ดิมินิชและชั้นคู่ 7 ดิมินิชจากโน้ตพื้นฐาน

8. คอร์ด viii^7 ประกอบด้วยคอร์ด $viii$ ไมเนอร์และชั้นคู่ 7 เมเจอร์จากโน้ตพื้นฐาน

Am(maj7) B^{o7} C⁺⁷ Dm⁷ E⁷ Fmaj7 G^{#o7} Am(maj7)

i^7 ii^{o7} III^{+7} iv^7 V^7 VI^7 vii^{o7} viii^7

ภาพที่ 3.23 คอร์ดทบเจ็ดในรูปพื้นฐานบนบันไดเสียง A Harmonic Minor

ทีมา (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2542 : 143)

จากภาพที่ 3.23 พบว่า คอร์ดทบเจ็ดที่พบในบันไดเสียงเมเจอร์และคอร์ดทบเจ็ดที่เกิดขึ้นในบันไดเสียงไมเนอร์ ดังนี้

1. คอร์ด V^7 เหมือนกัน คือ เป็นคอร์ดทบเจ็ดเมเจอร์ – ไมเนอร์เหมือนกัน
2. คอร์ด vii^o เหมือนกันในบันไดเสียงเมเจอร์ – ไมเนอร์เหมือนกัน แต่เมื่อเป็นคอร์ดทบเจ็ดจะต่างกันเล็กน้อย คือ ในบันไดเสียงเมเจอร์ vii^{o7} เป็นคอร์ดทบเจ็ดกึ่งดิมินิชชั่น ส่วน vii^{o7} ในบันไดเสียงไมเนอร์เป็นคอร์ดทบเจ็ดดิมินิชชั่นสมบูรณ์

ในทางปฏิบัติคอร์ด vii^{o7} ซึ่งเป็นคอร์ดทบเจ็ดดิมินิชชั่นสมบูรณ์ ในบันไดเสียงไมเนอร์ มักถูกยืมมาใช้ในบันไดเสียงเมเจอร์ด้วย ดังนั้นคอร์ดเจ็ดในรูปของคอร์ดทบเจ็ดที่นิยมใช้ทั้ง 2 บันไดเสียง โดยมีหน้าตาเหมือนกัน และถือว่าโน้ตตัวที่ 7 ของคอร์ด vii^{o7} ในบันไดเสียงเมเจอร์เป็นโน้ตนอกบันไดเสียงซึ่งยืมมาจากบันไดเสียงไมเนอร์ (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2538 : 143) ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 โครงสร้างคอร์ดทบเจ็ดในบันไดเสียงเมเจอร์ และบันไดเสียงไมเนอร์

บันไดเสียง	1	2	3	4	5	6	7	8
เมเจอร์	I^7	ii^7	iii^7	IV^7	V^7	vi^7	vii^{o7}	VIII
ไมเนอร์	i^7	ii^{o7}	III^{+7}	iv^7	V^7	VI^7	vii^{o7}	viii

จากตารางที่ 3.3 คอร์ดทบเจ็ดในบันไดเสียงเมเจอร์กับบันไดเสียงไมเนอร์ บันทึกเป็นโน้ตได้ดังภาพที่ 3.24

C Major Scale

Cmaj7 Dm7 Em7 Fmaj7 G7 Am7 B^o7 Cmaj7

C Harmonic Minor Scale

Cm7 D^o7 Eb+7 Fm7 G7 Abmaj7 B^o7 Cm7

ภาพที่ 3.24 คอร์ด V⁷ ในบันไดเสียงเมเจอร์ และบันไดเสียงไมเนอร์มีลักษณะเหมือนกัน

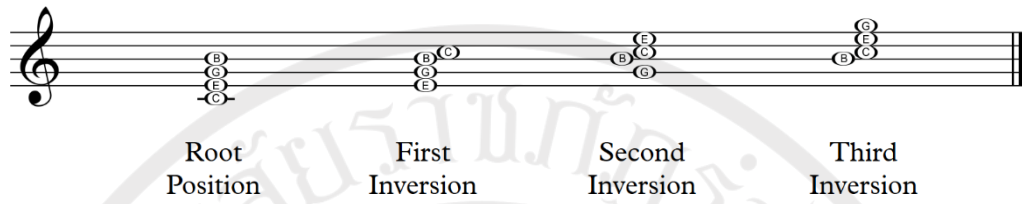
เมื่อศึกษาชนิดของคอร์ดทบทเจ็ดในบันไดเสียงเมเจอร์และบันไดเสียงไมเนอร์แล้วสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ คือ ถ้าพบคอร์ดทบทเจ็ดไมเนอร์ - ไมเนอร์ และอยากทราบว่าคอร์ดนี้อยู่ที่ใดบ้าง ก็ต้องอาศัยข้อมูล คอร์ดทบทเจ็ดไมเนอร์ - ไมเนอร์ อาจเป็นคอร์ด ii⁷, iii⁷, vi⁷ ในบันไดเสียง เมเจอร์ หรืออาจเป็นคอร์ด iv⁷ ในบันไดเสียงไมเนอร์ เช่น คอร์ดทบทเจ็ด F ไมเนอร์ (Fm⁷) จะพบที่ได้ที่คอร์ด ii⁷ ในบันไดเสียง Eb เมเจอร์ หรือคอร์ด iii⁷ ในบันไดเสียง Db เมเจอร์ หรือคอร์ด vi⁷ ในบันไดเสียง Ab เมเจอร์ หรือคอร์ด iv⁷ ในบันไดเสียง C ไมเนอร์ ดังภาพที่ 3.25

Eb Major Scale Db Major Scale Ab Major Scale C Harmonic Minor Scale

ii⁷ iii⁷ vi⁷ iv⁷

ภาพที่ 3.25 คอร์ดทบทเจ็ด F ไมเนอร์ (Fm⁷) ในบันไดเสียงต่าง ๆ

3. รูปพลิกกลับของคอร์ดทบทเจ็ด เนื่องจากคอร์ดทบทเจ็ดประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว จึงสามารถพลิกกลับได้ 3 ครั้ง คือ พลิกกลับครั้งที่หนึ่งโน้ตตัวที่ 3 ของคอร์ดทบทเจ็ดจะอยู่ในตำแหน่งล่างสุด พลิกกลับครั้งที่สองโน้ตตัวที่ 5 ของคอร์ดทบทเจ็ดจะอยู่ในตำแหน่งล่างสุด และพลิกกลับครั้งที่สองโน้ตตัวที่ 7 ของคอร์ดทบทเจ็ดจะอยู่ในตำแหน่งล่างสุด ดังภาพที่ 3.26

ภาพที่ 3.26 คอร์ดทบเจ็ดในรูปพลิกกลับ

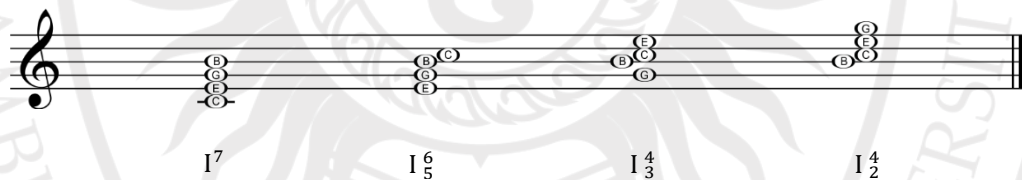
ที่มา (Kostka and Payne, 2008 : 47)

คอร์ดทบเจ็ดในรูปพื้นฐานมีตัวเลขกำกับดังนี้คือ 1 3 5 7 แต่ไม่นิยมใส่ตัวเลข นิยมใส่เลข 7 ตัวเดียว เช่น I^7 (อ่านว่าคอร์ดหนึ่ง – เจ็ด) ดังภาพที่ 3.25

คอร์ดทบเจ็ดในรูปพลิกกลับครั้งที่หนึ่งมีตัวเลขกำกับดังนี้คือ 1 3 5 6 แต่นิยมใส่ตัวเลขเพียงเลข 5 และ 6 เท่านั้น เช่น I_5^6 (อ่านว่าคอร์ดหนึ่ง – หกห้า) ดังภาพที่ 3.25

คอร์ดทบเจ็ดในรูปพลิกกลับครั้งที่สองมีตัวเลขกำกับดังนี้คือ 1 3 4 6 แต่นิยมใส่ตัวเลขเพียงเลข 3 และ 4 เท่านั้น เช่น I_3^4 (อ่านว่าคอร์ดหนึ่ง – สี่สาม) ดังภาพที่ 3.25

คอร์ดทบเจ็ดในรูปพลิกกลับครั้งที่สามมีตัวเลขกำกับดังนี้คือ 1 2 4 6 แต่นิยมใส่ตัวเลขเพียงเลข 2 และ 4 เท่านั้น เช่น I_2^4 (อ่านว่าคอร์ดหนึ่ง – สี่สอง) ดังภาพที่ 3.27

ภาพที่ 3.27 คอร์ดทบเจ็ด (C) ในรูปพลิกกลับ

ที่มา (Kostka and Payne, 2008 : 47)

สรุป

ทริยแอด (Triad) คือ คอร์ดพื้นฐานที่มีโครงสร้างแน่นอนประกอบด้วยโน้ต 3 ตัว คือ โน้ตขั้นที่ 1 (Tonic) โน้ตขั้นที่ 3 (Third) และโน้ตขั้นที่ 5 (Fifth) ของบันไดเสียง ทริยแอดเป็นการนำขั้นคู่ 3 จำนวน 2 คู่มาวางซ้อนกันในแนวตั้ง ทริยแอดในรูปพื้นฐานจะเป็นหลักในการคิดชนิดของทริยแอดได้อีก 2 ชั้น คือ

1. การพลิกกลับในขั้นที่หนึ่งมีรูปแบบของทริยแอดพลิกกลับในขั้นที่ 1 ประกอบด้วยโน้ตขั้นคู่ 3 และโน้ตขั้นคู่ 6
2. การพลิกกลับในขั้นที่สองมีรูปแบบของทริยแอดพลิกกลับในขั้นที่ 1 ประกอบด้วยโน้ตขั้นคู่ 4 และโน้ตขั้นคู่ 6

การสร้างทริยแอดบนบันไดเสียงเมเจอร์ทำได้โดยใช้โน้ตของบันไดเสียงเป็นโน้ตพื้นฐานแล้วนำโน้ตตัวที่ 3 และตัวที่ 5 มาวางซ้อนกัน ทริยแอดมี 4 ชนิด ซึ่งในแต่ละชนิดจะมีโครงสร้างไม่เหมือนกันในรูปพื้นฐาน คือ

1. ทริยแอดเมเจอร์ ประกอบด้วยขั้นคู่ 3 เมเจอร์ ขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ และขั้นคู่ 5 เพอร์เฟค ระหว่างโน้ตตัวที่ 1 กับตัวที่ 5 โดยมีลักษณะคุณภาพเสียงกลมกล่อม
2. ทริยแอดไมเนอร์ ประกอบด้วยขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ขั้นคู่ 3 เมเจอร์ และขั้นคู่ 5 เพอร์เฟค โดยมีลักษณะคุณภาพเสียงกลมกล่อม
3. ทริยแอดดิมินิช ประกอบด้วยขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ ขั้นคู่ 3 ไมเนอร์ และขั้นคู่ 5 ดิมินิช โดยมีลักษณะคุณภาพเสียงกระด้าง
4. ทริยแอดอ็อกเมนเต็ด ประกอบด้วยขั้นคู่ 3 เมเจอร์ ขั้นคู่ 3 เมเจอร์ และขั้นคู่ 5 อ็อกเมนเต็ด โดยมีลักษณะคุณภาพเสียงกระด้าง

การเรียกชื่อทริยแอด ทำได้โดยใช้โน้ตตัวใดเป็นโน้ตพื้นฐานของทริยแอดโดยสามารถใช้เป็นชื่อทริยแอดได้เลย และเมื่อเจอกับทริยแอดในรูปพลิกกลับ จำเป็นต้องหารูปพื้นฐานจากทริยแอดในรูปพลิกกลับให้ได้เสียก่อน จึงจะได้ชื่อที่ถูกต้องของทริยแอด และในกรณีที่โน้ตทั้ง 3 ตัว อยู่เกิน 1 ช่วงคู่แปด ให้รวมโน้ตอยู่ในช่วงคู่แปดเสียก่อน โดยให้โน้ตตัวล่างสุดให้อยู่ในตำแหน่งล่างสุดเช่นเดิม

การใช้ตัวย่อของชื่อทริยแอดนิยมใช้ M และ m แทน ทริยแอดเมเจอร์และไมเนอร์ สำหรับดิมินิชและอ็อกเมนเต็ด นิยมใช้สัญลักษณ์ \circ หรือ $-$ แทนดิมินิช และสัญลักษณ์ $+$ แทน อ็อกเมนเต็ด เช่น F^+ หมายถึง F อ็อกเมนเต็ด

คอร์ด หมายถึง กลุ่มของตัวโน้ต 3 – 4 ตัว ที่ประกอบกันเป็นเสียงประสาน (Harmony) คอร์ดมี 4 ชนิด คือ คอร์ดเมเจอร์ คอร์ดไมเนอร์ คอร์ดดิมินิช และคอร์ดอ็อกเมนเต็ด

คอร์ดพื้นฐาน เป็นคอร์ดที่สร้างอยู่ในกุญแจเสียง (Key Signature) โดยใช้โน้ตขั้นที่ 1 3 และ 5 จากบันไดเสียงเดียวกัน ซึ่งจะสอดคล้องกับบันไดเสียงนั้น ๆ คือ ถ้ากุญแจเสียงเป็นเมเจอร์ ก็ต้องใช้บันไดเสียงเมเจอร์ ส่วนกุญแจเสียงไมเนอร์ต้องใช้บันไดเสียงแบบฮาร์โมนิกไมเนอร์ (Harmonic Minor) เพราะบันไดเสียงกับคอร์ดมีความเกี่ยวข้องกับเสียงประสาน

คอร์ดสามารถบอกได้ว่า คอร์ดที่นำมาใช้เป็นคอร์ดที่เท่าใดของบันไดเสียงหลัก โดยการพิจารณาจากโน้ตตัวกลางสุดของคอร์ดในรูปพื้นฐาน และสามารถเขียนเป็นเลขโรมันเพื่อบอกประเภทหน้าที่ของคอร์ด เช่น คอร์ดเมเจอร์ คอร์ดไมเนอร์ คอร์ดดีมินิชชัน คอร์ดอีอกเมนเต็ด โดยมีหลักดังนี้ คอร์ดเมเจอร์ใช้เลขโรมันใหญ่ คอร์ดไมเนอร์ใช้เลขโรมันเล็ก คอร์ดดีมินิชชันใช้เลขโรมันเล็กกับ ° คอร์ดอีอกเมนเต็ด ใช้เลขโรมันเล็กกับเครื่องหมาย +

คอร์ดในรูปพื้นฐานสามารถทำให้อยู่ในรูปพลิกกลับได้ ถ้าคอร์ดประกอบด้วยโน้ต 3 ตัว สามารถพลิกกลับได้ 2 รูป สำหรับคอร์ดทบเจ็ดประกอบด้วยโน้ต 4 ตัว สามารถพลิกกลับได้ 3 รูป

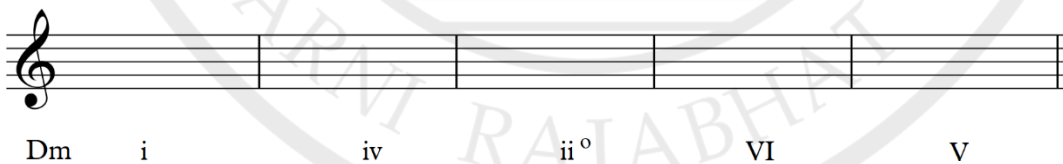
แบบฝึกหัดท้ายบทที่ 3

คำชี้แจง ให้นักศึกษาตอบคำถามต่อไปนี้

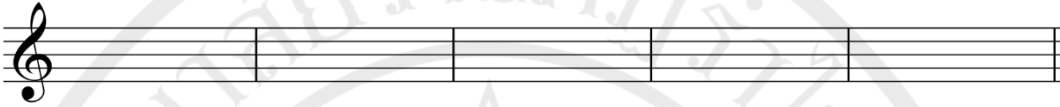
1. จงให้ความหมายของทริแอด (Triad) และคอร์ด (Chord) พร้อมยกตัวอย่าง
2. จงบอกลักษณะโน้ตพื้นฐานของทริแอด (Triad) พร้อมยกตัวอย่าง
3. จงอธิบายชนิดของทริแอดเมเจอร์ (Major Triad) พร้อมยกตัวอย่าง
4. จงอธิบายคุณภาพเสียงกลมกล่อมของทริแอด
5. เครื่องหมาย + เป็นลักษณะแทนคอร์ดชนิดใด
6. เลขโรมัน (Roman Numerals) ทำหน้าที่อะไรในบันไดเสียง
7. จงอธิบายลักษณะของคอร์ดทบเจ็ดพร้อมยกตัวอย่าง
8. จงบอกว่าคอร์ดพื้นฐานดังต่อไปนี้พบในบันไดเสียงใดบ้าง
 - 8.1 คอร์ด A ไมเนอร์
 - 8.2 คอร์ด C อ็อกเมนเต็ด
 - 8.3 คอร์ด D เมเจอร์
 - 8.5 คอร์ด B ดิมีนิช
9. จงเขียนคอร์ดในรูปพื้นฐานตามกุญแจเสียงที่กำหนดให้

10. จงเขียนคอร์ดในรูปพลิกกลับชั้นที่หนึ่งตามกุญแจเสียงที่กำหนดให้

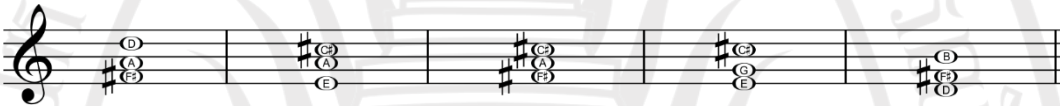

11. จงเขียนคอร์ดในรูปพลิกลับชั้นที่สองตามกุญแจเสียงที่กำหนดให้

E \flat ii IV iii vi V

12. จากทริแอดที่กำหนดจงบอกชื่อทริแอด และรูปของทริแอด ว่าเป็นแบบใด

D — — — — —

13. จงสร้าง Major Triad จากตัวโน้ตที่กำหนดให้ โดยโน้ตที่กำหนดให้เป็นโน้ต Tonic

14. จงสร้าง Minor Triad จากตัวโน้ตที่กำหนดให้ โดยโน้ตที่กำหนดให้เป็นโน้ต Dominant

15. จงสร้าง Augmented Triad จากตัวโน้ตที่กำหนดให้ โดยโน้ตที่กำหนดให้เป็นโน้ต Mediant

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา โสคติยานุรักษ์. (2542). **ทฤษฎีดนตรี**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก อุ่นแก้ว. (2544). **ทฤษฎีดนตรีแนวปฏิบัติ**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). ขอนแก่น: โรงพิมพ์พระธรรมขันธ์.
- Kostka S. and Payne D. (2008). **Tonal Harmonic with an introduction to twentieth – century music**. 6th ed. New York: McGraw – Hill Higher Education.

